40ՐԴ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 2098 — ՀԱՄԱՐ 29 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 1919 — ՇԻՆԳՇԱԲԹԻ

ՑՆՕՐԴՆ - ԽՄԲԱԳՐԱՊԵՏ
Հ. ՄԱՄՈՒՐԵԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ՏԱՐԵԿԱՆ 500 ՂՐՇ.
ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ 250 »
ԵՒԱՄՍԵԱՅ 150 »

Բաժանորդագրութիւնք կ'սկսին ամեն ամսոյ 1 ին և 15 ին

100 ՓԱՐԱ

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ՄԱՄՈՒԼ

ՀԻՄՆԱԴԻՐ - Մ. ՄԱՄՈՒՐԵԱՆ

ՕՐԱԹԵՐԹ ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

Fondateur
H. Mamourian

Directeur-Rédacteur en chef
H. MAMOURIAN

"ARÉVÉLIAN MAMOUL,,
JOURNAL ARMÉNIEN
QUOTIDIEN

100 ՓԱՐԱ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

Անցեալ շաբթուան մէջ հեռագրալուր մը կ'աւետէր թէ Ամերիկա վաւերացուցած է հաշտութեան դաշնագիրը։

Այդ հեռագիրը, ինչպէս ուրիշներ մենք եւս հաղորդեցինք, Մեր պօլսահայ թերթերէ ոմանք նոյնիսկ այդ լուրին վրայ յօդուածներ նուիրեցին, մենք վերապահ մնացինք, որովհետեւ այդ լուրը շատ աննշան կերպով կ'հասնէր և՛ աղբիւրն կասկածելի կ'թուէր և իրօք, այդ կարեւոր լուրէն յետոյ որ և է յաւելուածական որոշ տեղեկութիւն մը չէր հասներ։

Ուրեմն վաղահաս ու ապաժամ էր տրուած լուրը։ Մ. Նահանգաց ներկայ հաւանական իսկ եթէ ըլլայ որ դաշնագիրն ի վերջոյ վաւերացնէ, չէր կրնար ամենաուշն վիճաբանութիւններու բռնուած պահուն, յանկարծ անոր վրայ համաձայնութիւն մը գոյացներ ու ոչն անշշուկ ու առանց որ և է ձեւակերպութեան վաւերէր։

Ուրեմն յայտնի կ'ըլլայ որ այդ վաւերացումն դեռ պիտի ուշանայ հաւանաբար, հակառակ Եւրոպայի համաձայնական պետութեանց աճապարանքին։ Եթէ ինչ ինչ ազգեր, Հայերու նման, անհամբեր են Ամերիկայի վաւերացումին, չմոռնանք թէ՝ նոյնքան անհամբեր կ'սպասեն նաև Անգլիա, Ֆրանսա և Իտալիա, որոնք գրեթէ սպասողական դիրքի մը վրայ կ'մնան և որպէսզի Համաժողովին գործերն չյապղին, յարմար դատած են կարեւոր խնդիրներու մասին առանձնակի շաբաւնակել խորհրդակցութիւնները։

Այդ խորհրդակցութեանց մէջ առաջին տեղը կ'գրաւէ Թուրքիոյ խնդիրը։ Անգլիա՝ իր վարչապետին բերնով վերջերս մէկէ աւելի անգամներ արտայայտուեցաւ և պաղ ջուր թափեց Թրքական չավինիզմին վրայ, որ ժամանակէ մը ի վեր սկսած էր յաղթականի հովեր առնել և իր պայմաններն պարտադրելու անհամատ հովեր առնել։ Լօյտ Ճօրճ որոշապէս պարզեց իր տեսակէտը և զգացուց Թուրքիոյ վարիչներուն և ազգայնական այնքան անհամատ չարժումն առեղծողներուն թէ՝ ի հարկին զինու զօրութեամբ ալ գործելու մտադրութիւն ունին համաձայնականք, եթէ չփոցացումներն քիչիկ մըն ալ աւելի առաջ տանելու յանդգնութիւնն ունենան։

Սուրիոյ խնդրոյն կարգադրութիւնն ընդմէջ Անգլիոյ և Ֆրանսայի մէջ վերեւ պարզած ուղղութեան նախաշաւիղն ըլլալ կ'երեւի։ Իսկ Ֆրանսայի հանրապետութեան նախագահ Մ. Բուանկարէի այցն Անգլիա՝ Ֆրանսայի արտաքին գործոց նախարարին հետ և հոն տեղի ունեցող տեսակցութիւններն Լօյտ Ճօրճի հետ, մեկէ աւելի գրաւականներ են, որ այդ երկու մեծ պետութիւններն ձեռք ձեռքի պիտի քալեն և Ֆրանսացի դրամատէրներու աջզոտել քաղաքներուն ու խրախոյանքն Թուրքիոյ դիւրահաւան գործակալներուն չպիտի կրնան զօրել այլայլելու համաձայնականներու առաջադրութիւններն Թուրքիոյ ճակատագրի մասին։

Ես պէտք չէ աննշմար անցնինք որ Իտալիոյ գրաւման առթիւ տեղի ունեցող դէպքերու քննութեան համար տրուած տեղեկագիրներու քննութեան մէջ, մեծ դեր մը ունի հիլէն նախարարապետեան, որ այս առթիւ քանի մը անգամներ Լօնտոնէ Բարիզ ճամբորդելու պարտաւորուեցաւ, տեսակցելու համար քաղաքական մարդոց հետ և բնական էր որ կատարեալ յաղթանակ մը պիտի տանէր, իր հայեացքներուն համապատասխան եզրակացութեան մը յանգելով համաժողովը։

Մ. Վէնիզէլոս իբրեւ արեւելքցի և մանաւանդ կրէտացի ամենքէ աւելի կ'ճանչնայ արեւելքն ու արեւելքցիին հոգեբանութիւնը և իրմէ ու հայերէն զատ ոչ ոք կրնայ այնքան լաւ բացատրել Թուրք տարրին հոգեբանութիւնն, որ միշտ նոյնն եղած է դարերու ընթացքին մէջ, և չկրնար տարբեր ըլլալ, որքան ալ արդիանալ փափաքի կամ քաղաքակրթուելի ցանկայ։

Պուլկարիա վերջապէս անցեալ հօքնակին ստորագրել պարտաւորուեցաւ հաշտութեան Համաժողովին կողմէ իրեն պարտադրուած դաշնագիրը։

Այդ դաշնագիրն շատ ախտը և վատ տպաւորութիւն մը թողուցած է պուլկար ժողովուրդին վրայ և թերևս այդ տպաւորութիւնն փարատելու, թերևս պուլկար ժողովուրդին ուշագրութիւնը այլուր գարձնելու մտադրութեամբ՝ նախարարապետ Սթամպուլովսքի, յանկարծ ձեռք կ'առնէ Պուլկարիան այս անելին առաջնորդողներն ձերբակալելու գործը և նոյն իսկ նախորդ Զարն պահանջելու ձեռնարկներ ի գործ կ'դնէ։ Եթէ իրօք Սթամպուլովսքի, իրեւ ճշմարիտ արդարադատ հայրենասէր մը՝ այդ ոճրագործներն գտանելու և դատապարտելով անոնց արժանի պատիժներն տալու մտադրութեամբ գործն ձեռք կ'առնէ, արժանի պիտի հանդիսանայ Պուլկարիոյ վրայ ծանրացեալ ապերախտութեան բեռն մասամբ թեթևցնել, որովհետև անլուր և աննախընթաց էր Պուլկարիոյ բռնած ընթացքն իր բարերարներուն, Ռուսիոյ, Անգլիոյ և Ֆրանսայի դէմ։ Ապագան ցոյց պիտի տայ թէ՝ որքան ճիշդ կրնան ըլլալ այս ենթադրութիւններն, և թէ Սթամպուլովսքի մինչև ուր պիտի հասցնէ իր արդարադատութեան սիրոյն ձեռք առած գործին վախճանը։

Դիտելի պարագայ մըն ալ կայ, որ մինչ Լօյտ Ճօրճ ասկից առաջ արեւելեան խնդրոյն լուծումին այնքան մեծ աճապարանք մը ցոյց չէր տար, ուսումնական քաղաքականութեան մէջ իր տեսակէտներն փոխելէն ի վեր, ընդհակառակըն կուզէ մղում մը տալ նաև այդ խնդիրին լուծման և այս մտօք արդէն ձեռնարկներ ընել կ'սկսի, բանալով մանաւանդ խորհրդակցութեանց դուռը։

Իսկ գալով Հայկական հարցին, վերջերս Լօնտոնի մէջ հայ տառապանքներուն և ցաւատանջ դրուագներուն չարժապատկերներն ցուցադրուելուն ատիթ, լօրտ Պրայս գոչացուցից ճառ մը լսած է այդ չարժապատկերներուն ներկայացման սրտին հանդիսականներուն և ապահովցուցած է որ Հայկական հարցն լաւ շատ մէջ կ'ընթանայ և թէ՝ քիչ մըն ալ համբերատար ըլլալու խորհուրդ տուած է Հայութեան։

Եւ լօրտ Պրայս՝ որ Հայկական խնդիրն իր օրօրոցէն կ'ճանչնայ, հասարակ քաղաքագէտ մը չէ և պէտք է ընդունինք թէ՝ անոր յուստոս խօսքերն մեծ կչիռ մը ունին մեզի համար։

Հ. Մ.

ՀԱՅԵԼԻՔԸՆ ՄԸՆՋ

Հաւատացէք որ զուարճալի թերթ մը եղած է Ամերիկայի մէջ, ի Շիքագո հրատարակուած հայաթերթը։

Բացէ՛ք անոր ոևէ մէկ թիւը և հոն պիտի գտնէք լաւ ժամանց մը անցնելու յարմար նիւթ մը։

Իսկ եթէ նորանոր ածականներու և որակականներու հաւաքածոյ մը կուզէք ընել անոր մէջ առատօրէն պիտի գտնէք անոնցմէ, բաւէ որ համբերութիւն ունենաք զանոնք միասին նօթագրելու։

Շիքագոյի հայաթերթը երդում ըրած է անպատճառ վարկաբեկել չնայելու այն ամէն անձնաւորութիւններն որոնք կը սիրուին հայերէն։

Մենաշնորհ մը որ ուրիշներէ չկարզուելու համար նախանձոտ նախանձախնդրութիւն մը կարծես ցոյց կուտայ։

Իր վերջին թիւերէն միոյն մէջ ապկին ամենէն սիրուած երկու դէմքերու ոճիկէն կը փակչի. Միհրան Տամատեանի և Մուշեղ Եպիսկոպոսի, ամանոնց յանկանգներն կը չնայ թուել, առաջինին համար յանգանք մը կը նկատէ իր ազկան հետ՝ որու 25 տարեկան ըլլալն ալ չմոռնար, թև թևի «սիգաճեմելը», իրրև թէ կամաւորներու հասցէին Տամատեանի գէշ վարմունք ունենալն, մինչդեռ մեր գիտցածն այն է որ այդ կամաւորներուն լեգէոնն թերևս պիտի ցրուէր, եթէ Տամատեան ճիշտ ժամանակին չի հասնէր և հարկ եղած քաջալերանքն ու իրախոյան ի գործ չդնէր զանոնք իրենց շարքերուն մէջ պահելու համար։

Իսկ Մուշեղ Եպս. գործն յայտնի է անոր գործունէութեան վրայ և ոչ իսկ պէտք կայ անդրադառնալ և ինչպէս Տամատեան, նմանապէս Մուշեղ Եպս. այն դատակարգի մարդոցմէ են, որոնք կարօտ չեն ուրիշներու պաշտպանութեան կամ դրուատիքներուն, անոնց գործերն ինքնին կը խօսին։

Կրնայ այսպէս շարունակել Շիքագոյի հայաթերթն, ազատ է իր ուզած կերպով այս ու այն լրտեսաղաց, օչխապահ անուանել, անարժէք են ու պիտի մնան իր ըսածները և լոկ պիտի ծառայեն իրեւ գուարճալիք կարդացուելու, իրենց նման անգբաղ մարդիկներէ...

ԵՍ

ՊՕԼՍԱԿԱՆ ՆԱՄԱԿԱՆԻ

(Մեր մասնաւոր թղթակցէն)

Կ. Գօլիս, 8 Նոյեմբեր 1919

Ասանկ յանձնաժողով մըն ալ քանի մը ամիսներ առաջ Թուրք կառավարութիւնը կազմելու պէտք տեսած էր։ Այն ատեն բաւական խօսուեցաւ այդ յանձնաժողովին վրայ ասկայն հիմա անոնց գրաղող չկայ վասնզի աւելի մեծ հարցեր եկած են տեղ գրաւելու։

Յանձնաժողովներ ես չեմ հաւատար որ կարենան բարոյական անկման մը առջևը առնել, սակայն Բ.

Դրան և յունաց պատրիարքարանին յաջորդական այն ձեռնարկները չատ յատկանշական են և ցոյց կուտան թէ իրապէս գոյութիւն ունի վիճակ մը որուն առջև անտարբեր մնալ անկարելի է։

Երեւոյթը որ ընդհանուր է և նոյնքան մեզ՝ հայերուս կ'ապտռնայ, սոսկ բարոյական անկման մը ցուցանիչ չէ, այլ իմ կարծիքովս ընտանեկան բարոյականի խաթարման մը սկիզբը։

Թէ ինչ բան կրնայ կասեցնել այս լպրծուն մակերեւոյթին վրայ արդէն իսկ սահիլ սկսած բան մը, ատիկա չեմ գիտեր սակայն զժբաղդաբար կարելի չէ ուրանալ երեւոյթին գոյութիւնը և զայն անտեսել։ Պատերազմը մեզի համար ահռելի քանդում մը ապրեցուց մեր ընտանեկան էջերուն մէջ։ Ամբողջ տեղահան եղած գանգուածներու մէջ իգական սեռը վայրագ յափշտակիչներու կիրքերուն զոհ եղաւ։ Մեր աղջիկներուս կատարեալ անբծութիւնը եղծեցին պիղծ ու վատաշոտ Թուրքեր։ Հարեմներու մէջ ոչ միայն պոռնից մարմինը ապականեցաւ այլ անոնց հոգին։ Քիչեր մնացին հոգեկան բարձրութեան վրայ և չատեր սահեցան տիղմին մէջ։ Ասոր համար է որ այսօր հարեմներէն առնուած աղջիկներէն մէկ մասին մէջ միշտ ձգտում մը կայ մչտատեւ հոն դառնալու դիւրակեաց, հեշտասէր, ու կրքայոյզ կեանքը ապրելու համար։

Ցետոյ անօթութիւնը՝ այս վէշ խորհրդատուն ուրիշ պատճառ մը եղաւ որ մեր ընտանիքները քանդուին։ Զինուորներու անխնամ ու անպաշտպան կիները, հացի համար իրենց բարոյականը ու պատիւը ծախեցին, և խառնակեացութեան մէջ մխրճուեցան։

Այս մատուցումին փոխարէն իրապէս ալ խնդրանք կար, դի պատերազմը պատճառ եղաւ որ չատ մը հրէկի աղքատներ յանկարծական կերպով հարստանան ու դրամ մսխել ըսկսին։ Հարստութիւնը ոչ նուազ մոլորեցուցիչ է որքան աղքատութիւնը և այս երկու ծայրերը չուտով իրար գտան ու իրար լրացուցին։

- Աղքատութենէն անբարոյացածը և հարստութենէն վրիպածը, խնդրանքի և մատուցումի օրէնքը կը կերտէին բարոյական գետնին վրայ։ Թերման զինուորականներու ամէն կողմ տարածուիլը ոչ նուազ ապականիչ դեր մը կատարեց մեր մէջ։

Գերման սպաներ որոնց գրպանները լեցուն էին, որովհետեւ կրօնականն պատճառներով չէին կրնար իսլամ քնակարաններու մէջ զետեղուիլ քրիստոնեայ տուներու մէջ վարձաւոր եղան և օտար երկրի մէջ ամէն վերապահութիւն մէկ կողմ դնելով հրապուրեցին կիներ ու աղջիկներ, չատ անգամ դրամի ուժով։

Զինադադարէն ի վեր կ. Պոլիս ողողուած է անգլիացի և ֆրանսացի զինուորներով և զինուորականներով, որոնց նկատմամբ համակրական զգացումներ կը տածէ ազգը։ Այդ համակրութիւնը տահանքի մը դերը կը կատարէ գլորելու համար բարոյապէս չատ մը աղջիկներ և կիներ։

Այսօր աւազակի կացութեան մը մէջ է կ. Պոլսոյ մէջ հանդիսացող բարոյականը և ընտանեկան պղծութիւնը։ Շատ պատուաւոր ընտանիքներու աղջիկներ, Բերայի մայթերուն կամ կամուրջի թհուրտհին մէջ, անգլիացի և ֆրանսացի զինուորականներու թեր ըմռած չոջոպայիլը տեսնել սովորական գարձած է։

Այս տեսարաններն ալ իրենց կարգին կը կատարեն դեր մը, մատաղատի սերունդին աչքին հանդիսանալով գէշ օրինակ։ Արեւելեան ամօթախտութիւնը այլեւս բարձր թողի եղած է։ Հին բարի օրերու առաքինութիւնները այլեւս անզարմ հետացած են միգմէ և չատ հաւանական է քիչ յետոյ այլեւս բրիգեան բառերը մեզի համար ալ սովորական պիտի դառնան։

Գաւառներն ալ զերծ չեն այս բարոյական անկումէն։ Մասնաւորապէս կիլիկեան շրջանակներէ առնուած տեղեկութիւնները չափազանց անյագաստ են։ Կիր, խաղ, գինի նշանաբանն ըլլալ կը թուի Կիլիկիոյ հայութեան ներքին գաւառներու մէջ ալ բազմակողմնութեան զէպքեր, խառնակեացութիւններ, ապօրինի յարաբերութիւններ —երբեմն այնքան անամօթ— յաճախադէպ դառնալ սկսած են։

Այս ընտանիքին, ազգի մը առաջին անկիւնաքարը ըլլալու սահմանուած այս մեծ ու նուիրական կազմակերպութեան խաթարումին ինչ դարման պիտի տարուի, ո՞վ պիտի հոգայ այս պէտքին վրայ և ինչպէս։

Ընդհակառակը կարծես թէ քանդումը աւելի խոր, քայքայումը աւելի անդարմանելի ընելու համար տակն բան կ'ընենք, գոնէ ամուսնական խնդիրներու համար վճռական ու կարուկ կարգագրութիւններ ընէինք։

Շատ անգամ Դատաստանական Խորհրդի, կրօնական ժողովի դուռները դիպերելով իրենց ցաւերուն դարման չգտնողներ, ինքնագլուխ կը կարգադրեն իրենց գործերը, ապօրինութիւններ նուիրագործել առանց օրինական իշխանութեանց միջամտութեան։

Այնպէս ամուսնական խնդիրներու համար չատ անգամ դրուած որոշումները գործնականի մէջ որևէ նշանակութիւն ունենալէ չատ հեռի են և անհետեւանք կը մնան։ Գոնէ այս գետնին կրնայ կարգադրութիւն մը ըլլալ և մասամբ ընտանիքներ փրկուիլ բարոյական անկումէ կամ ընկերային ջղէյէ հանգամանքէ։

Իսկ աւելի հիմնական կարգադրութեանց համար թէև քանաւոր միջոցներ գտնուին, սակայն ինչպէս ըսի կը թերահաւատիմ։

Ցաւալի երբ իրագործուին մեր երազները և կազմուի անկախ ու միացեալ Հայաստան, և Արեւմտահայ ու Արեւելահայ հատուածներ իրար խառնուին, զուտ հայացի իրենց դրոշմը պահող ինչ ինչ գաւառներու հայերը թերևս բարերար դեր մը կատարեն իրենց մաքուր կենցաղովը աղդելով, կամ անոնք ալ ապականուին և բարոյականի համար մեր արեւելեան ըմբռնումները փոխուին անոնց տեղը անցնին Բարիզեան ու մանաւանդ ռուսական ըմբռնումներ։ Մանաւանդ պէտք է որ արդէն կովկասի Հայոց քաղաքներու բնակչութիւնը ըրած է մեծ ազդեցութիւնը ռուս ապականուած բարքերու և վրացիական կրքայոյզ ու վաւաշոտ կենցաղին։

Եւ կը վախնամ թէ այն ատեն հետքն անգամ չմնայ այն բարքերուն և սովորութեանց որոնց որքան հայացի հանգամանքին նայնքան պարզունակ մաքրութեան վրայ կը հիանայինք երբեմն։

ԱՐԳԱՄ ԱՆԴԵԼԱՑԻ

Քաղաքական Լուրեր

ՊՕԼՍԷՆ հասած տեղեկութեանց համաձայն, կառավարութիւնը թերթերուն ծանուցագիր մը յղելով, կը հերքէ այն լուրը, որով իբր թէ իշխան Սապահէտտին Սուլթանէն կանչուած է խառն դահլիճ մը կազմելու համար։

ԻԹԼԱՒ կուսակցութիւնը զեկուցում մը հրատարակելով կը բացատրէ իր բռնած ընթացքը ընտրութեանց առթիւ։ Հակաիթթիհատական կուսակցութիւնը կը յայտարարէ թէ ոչինչ կը նկատէ կատարուած ընտրութիւնները, քանի որ ոչ բոլոր իսլամ հասարակութիւնները ո՛չ քրիստոնեայ կամ ոչ — իսլամ հասարակութիւնները և ոչ ալ միւս կուսակցութիւնները (բացի իթթիհատէն) չեն մասնակցիր այդ ընտրութեանց։ Հետևաբար, կրսէ զեկուցումը, նոր ելեկտորական ժողովի գումարումը կատակերգութիւն մըն է, որ կը կապկէ ռուսական դէմիրը։

ԼՕՆՏՕՆԷ հասած հեռագիր մը կը տեղեկացնէ թէ, անգլ. մամուլը կը քննադատէ կառավ. Բ. դրան տուած ձանուցագրին համարու «նիըը իսթ» որ իբր Թրքասէր ճանչցուած է, կը գրէ. «յայտնի է որ դանդաղ չարժած ենք մեր պայմանները Թուրքիոյ պարտադրելուն մէջ և այդ դանդաղութիւնները գիտենք թէ ինչքան ցաւալի արդիւնքներու պատճառ դարձան։

Զինադադարի պահուն Թուրքիան ամբողջովին կը գտնուէր համաձայնականներու իշխանութեան տակ և պատրաստ էր հպատակիլ ամեն որոշումի։ Հիմա որ դժուարութիւնները կը յարուցուին, ատոնց պատասխանատուները դաշնակիցներու յետագայումն է։ Ամեն կերպով համաժողովը պէտք է աճապարէ։

«Ուէսմինսթըր կազէթ» կը գրէ.— Թրքական հարցին նոր յետագայում մը ըլլայ նոյն իսկ կարճ, կրնայ ծնունդ տալ ցաւալի հետևանքներու, համաձայնականներու և քաղաքակրթութեան չահը կ'ստիպէ վերջ մը տալ Թուրքիոյ այս անիշխանութեան։

ԼՕՆՏՕՆԷ կը տեղեկացնեն թէ Մ. Լոյտ Ճորճ ծանուցած է յառաջիկային միջազգային Համաժողովի մը գումարումը։ Այդ Համաժողովին մէջ Համաձայնական և դաշնակից տէրութիւնները պիտի զբաղին նախորդին կողմէ չլուծուած հարցերով և մասնաւորապէս պիտի քննեն ռուսական հարցը։

ՎԱՇԻՆԳԹՕՆԷ հասած տեղեկութեան մը համաձայն ամերիկեան կառավարութիւնը պաշտօնական զեկոյցի մը հրատարակելով կը հերքէ այն լուրը, իբր թէ Մ. Նահանգներու կառավարութիւնը համաձայնութեան մը հասած է պօլշեվիքներու հետ, նոյնպէս ան կը հաստատէ թէ Ամերիկա չընդունիր պօլշեվիքներու հետ իրաւահոհութեան մը կայացումը, և թէ իր դիրքը այս վերջիններուն հետ նոյնը կը մնայ։

ԼՕԹՏ ՃՕՐՃ Հասարակաց Խորհրդարանին մէջ մերժաւոր արեւելքի անգլիական քաղաքականութեան վերաբերեալ հարցումի մը պատասխանելով ըսած է թէ, անկարելի է յայտարարութիւններ ընել Մերձաւոր Արեւելքի անգլիական քաղաքականութեան մասին։

Մր. Գօնար Լօ. յայտարարած է թէ բրիտանական կառավարութիւնը ոչ մէկ կերպով պատասխանատու է Թուրքիոյ խառազութեան կնքումին յապաղման մէջ. յանցանքը Մ. Նահանգներու վրայ կը ծանրանայ, որ տակաւին չեն հաղորդած թէ պիտի ընդունին որ և է յանձնաժողովներ։

«Փորձիքներու փոխանակութեան մը վերջ չարունակած է Մր. Գօնար Լօ, յարմար գտեցինք, որ անարդար պիտի ըլլար Թուրքիոյ հարցը լուծել առանց սպասելու Ամերիկայի որոշումներուն։ Պէտք է գիտնանք որ, Ամերիկա պիտի հաւանի՞ պատասխանատուութեան մէկ մասը վերցնել, օսմ. կայսրութեան մէջ ապրող ժողովուրդներու պաշտպանութեան գործին մէջ։ Միշտ պիտի պատրաստ ենք պաշտպանելայլ նաև անոնց օգնել մինչեւ որ իրենք զիրենք կառավարելու ի վիճակի ըլլան։

ԴԵՐՄԱՆԱԿԱՆ նոր նաւատորմը պիտի պարունակէ թէթեւ 6 յածախնաւ և քանի մը Թորփիլանաւեր։ Նաւազներու ընդհանուր թիւը պիտի ըլլայ 13670 որոնցմէ 594ը սպայ, 142ը մեքենավար 3801ը ենթասպայ և 9097 նաւազ։ 1919ի նաւատորմի համար յատկացուածական պիւտճէն պիտի ըլլայ 18 միլիոն մարք։

ՎՐԱՍՏԱՆի մէջ պօլշեվիքները նոյեմ. 6ին պետական հարուածմը պատրաստած էին, սակայն ձախողած է։ Թիֆլիզի կառավարութիւնը ձերբակալած է 400 պօլշեվիք։

ՆՈՒԻՐԱՏՈՒԹԻՒՆՔ
Հ. Կ. ԽԱՉԻ

Հայ կարմիր Խաչի վարչութիւնը Ապրիլէն սկսեալ մինչև Հոկտեմբեր ստացած է երկաեռ բաժանորդագրութիւններէ հետևեալ ամասվճարները որուն համար հրապարակաւ կը յայտնէ իր խորին շնորհակալութիւնները, նոյնպէս անկեղծ շնորհակալութիւններ այն ազնիւ տիկիններու և օրիորդներուն որոնք նրբահիւս ձեռագործներ նուիրեցին ի նպաստ կարմիր Խաչի։

	Ա.	Դր.
Տկնք. Անուշ Նայիկեան	7	350
Այծեմիկ Ռէնանեան	7	175
Արաքսի Միքայէլեան	6	150
Ազատի Եղիազան	6	150
Աստղիկ Պասմաճեան	6	300
Ազգանուշ Ճիզմէճեան	2	50
Աննա Տ. Գաւրիլեան	6	150
Անթառամ Գազանճեան	6	150
Արմենուհի Շիրինեան	6	150
Արուսեակ Մկրտիչեան	5	125
Աննա Սէվլիեան	5	500
» Սօլաքեան	4	100
Ազատի Մինասեան	3	75
Անուշ Գօճապաշեան	5	125
Արշալոյս Գէորգեան	5	125
Արուս Սվազլեան	6	150
Կապար Ոսկերիչեան	5	125
Աննա Աւագեան	3	75
Արշակուհի Թօփալեան	3	150
Ազնիւ Տէօքմէճեան	4	100
Արմենուհի Ճերմակեան	1	25
Օր. Արփինէ Թիւթիւնճեան	3	75
Տիկք Աննուկ Շիրինեան	3	75
Ազնիւ Բարսեղեան	2	50
Անիծա Մինասեան	3	75
» Դուրպանեան	5	250
Արուսեակ Բաբազեան	3	75
Օրք. Աննա Սէվտաեան	7	350
Անահիտ Մարկոսեան	5	250
Ազատուհի Հալաճեան	6	150
Արտեմիս Բաբազեան	6	150
Աննուշ Զիննոզեան	7	350
Ազնիւ Աւետիսեան	5	125
Արմաւենի Ծանրքեան	6	150
Աննա Թովմասեան	6	150
» Ներսէսեան	4	100
Արմենուհի Թօմպուքճեան	5	125
Արշալոյս Զանկիհեան	4	200
Ամալիա Տ	1	25
Անժել Ադամեան	1	25
Աննա Գասապօղլու	1	25
Այտա Նիքօլայիտի	1	25
Գրք. Արամ Բաբազեան	4	100
Արամ Վահունի	6	150
Արմենակ Նեվչէհիրլեան	3	150
Արաքս Բաբազեան	5	250
Աւետիս Քէչէճեան	4	100
Արտաշէս Գարագէչէկեան	1	50
Տօքթ. Աբօսթօլիտիս	1	100
Օր. Ազնիւ Վարժապետեան	4	100
Պր. Բենեամին Միլտոնեան	1	25
Տիկք. Գոհար Թորոսեան	7	350
Գալէնիկ Աւետեան	5	250
Գլէր Ռօտաս	5	500
Գայիանէ Փանոսեան	4	100
Գրք. Գուրգէն Քիւչիւքեան	5	125
Գօճամանեան և Անտոնեան	4	1000
Գրիգոր Պարտիզպանեան	4	100
» Ապաճեան	1	50
Գէորգ Գասապեան	4	200
Գրիգոր Ֆրանկիւլեան	4	200
Դեղամ Ուճեան	4	200
Գէորգ Կարապետեան	3	75
Գրիգոր Մազաքեան	4	100
Տկնք. Ընտրվուտ	1	100
Եղիսաբէթ Սէրայեան	10	500
Սրմօն Պէնլեան	5	250
Եղիսաբէթ Թաթիկեան	2	50
Օրդք. Եւնիկէ Թուլումպաճեան	7	275
Եսդէր Զամպազճեան	2	75
Եղիս Մանուկեան	6	150
» Աւետիսեան	5	125
Երանուհի Զարիճեան	4	200
Եւգինէ Պապիկեան	2	50
Պր. Երուանդ Քէլէքճեան	4	400
Տիկ. Զարուհի Աչեան	3	150
Օր. Զգօնուհի Յովհաննէսեան	4	100
Պր. Զարեհ Ծագիկեան	5	125
» » Սպարթալը	2	200
Տկք. Էլիզա Բանիկեան	7	350
» Քրգազաճլեան	6	300

Էպրուհի Մօմճեան	7	350
Լօժէօնի Մինասեան	5	500
Էլպիս Շանոյեան	4	100
Էլիզա Պաղտասարեան	3	75
» Պապատագլեան	3	75
» Պասմաճեան	4	100
Լօժէնի Բամպուքճեան	1	50
Թագուհի Զագրեան	7	350
» Մէթէրիզեան	7	350
» Մանկիկեան	4	100
» Սէվտայեան	5	250
» Զիմբիւթեան	3	75
» Թահմիզեան	3	75
» Կիւրիւնլեան	6	600
Օր » Տէր Ղոզէրեան	7	200
» » Նաչիկեան	1	25
» » Դարբինեան	3	75
» » Սափրիչեան	2	50
Տ. » Օհանեան	1	25
Գրք. Թագուր Թագուրեան	4	100
Եղբարք Թաշկրանեան (Մ.և Ա.)	3	75
Ժիրայր Պէրպէրեան	4	100
Ժաքօպ Տարաքճիօղլու	1	25
Ժիզէլ	1	25
Ժիւպէռ Մարեան	2	100
Տկն. Իսկուհի Գասպարեան	6	150
» » Կօկօչեան	5	125
Օր. » Ճօրճեան	5	150
Իփիքճեան վաճառատուն	4	1000
Տկն. Լուսի Յանդէթեան	5	125
» » Տէր Թագէոսեան	6	150
» » Իմամէճեան	5	125
» » Ագամեան	5	125
» Լուկրիտիա Ալպարեան	4	109
» Լուսի Մանթուրեան	4	100
Գր. Հեւսն Բամպուքճեան	5	250
Լէօնիտա Տիօնիս	1	50
Լէօն Գըլթնաս	1	25
Տէր Արիստոթոմոս	1	100
Գր. Յակատուր Դերձակեան	5	500
» Յոսով Գալուստեան	5	125
» Յարտամպոս Սօրկանլու.	1	53

(Շար.)

Ազգային Անցուդարձ

Երէկ պիշեր Քաղաք. Խառն ժողովը խառն նիստ գումարեց նախագահութեամբ Տեղապահ հօր և զբաղեցաւ առաջնորդ ընտրութեան հարցով։ Նախորդ նիստին Գատաւ. ժողովոյ տեղեկատուն ներկայանալով յայտնած է՞ թէ, այդ հարցը պատասխանի չվերաբերիր, այլ խառն ժողովոյ, որ գործերքարանէն պիտի ուզէ ընտրելիներու ցանկ մը։

Քաղաք. ժողովը յետոյ առանձին նիստ գումարած է։ 1. վաւերացուցած է Գալաթացխի ապգ. վարժարանի հոգաբարձութիւնը։ 2. Մեծ հանգանակութենէն նպաստարաշխն 4000 ոսկիի վարկ մը բացած է։ 3. Որոշած է յառաջիկայ նիստին խորհրդակցութեան հրաւիրել Ապգ. Հիւանդանոցի հոգաբարձութեան առենապետը ապջկանց որբանոցէն հիւանդանոց զբրկուած որբերու ծախքերուն համար։ 4. Մարգահամարի անմիջական ծախքերուն համար 60 ոսկիի վարկ մը բացած այդ յանձնախումբին։ 5. Նկատի առնելով կարելիութիւնը վիճակահանութեան համար, որոշած է ներկայացուած վարկը յանձնել Գ. Մօրուք եանի ուսումնասիրութեան։

— Ամերիկ. նպաստամատոյցը 100 բրդէ ծածկոց յանձնած է Առաջ. Տեղապահին իր փոփոխած կերպով անոնց բաշխումն ընելու համար։

— Գ. Գօզոս Պասմաճեան՝ 3 ոսկի կ'ուղարկէ Ապգ. կեդր. Որբանոցի, երիցուհի Ալանեանի մահուան առթիւ։

ՄԱՀՈՒԱՄ

Գ. և Տիկին Վ. Մալէզեան ինչպէս նաև Օր. Մալէզեան առջի օր մեկնեցան քաղաքէս դէպի Եգիպտոս։

Տեղական Լուրեր

ԵՐԻԿՈՒԱՆ չարժը տեղի ունեցած է պիշերուան ժամը 11ը 52 վայրկեան 32 երկվայրկեան տնցած, և տեւած է 17 երկվայրկեան ինչ որ մեծ դեպք մըն է Իզմիրի տարեգրութեանց մէջ։ Վնասներ կան ամպային տակաւին անծանօթ կը մնան։

Վերջին պահուն կը տեղեկացնեն թէ չարժի ցնցումները երկարած են Այտընի երկաթուղիի ուղղութեամբ, առանց վնաս պատճառելու։ Գատապայի գծին կողմը, չարժ տեղի սաստիկ եպած է, թէև այս չրջակայքին ալ լաւ չկայ։

ՏԻՒԱՐՊԷՔԻՐի նախորդ կատակել ըլլալով պէյ որ կառավարութեան կողմէ՝ ամպից ամիսներ առաջ Մուսթաֆա Քէմալի մօտ ղրկուած է իբրև քննիչ յօժդեղով Հալէպ փախչիլ, անկից գոպաքս ժամանած է երէկ։

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ թիւ 155 թորփիլահալածը առջի օր խարիսխ նետած է Իզմիրի նաւահանգիստը։

ՀԱՆՐԱՑԻՆ առողջապահ. տնօրէն նաթիւնը հետեւեալը կը յանուցանէ։ Վերջին 24 ժամուան ընթացքին Իզմիրի մէջ պատահած են ժանտախտի մահացու դէպք մը, երկու ծաղիկ և մէկ Թիֆիւս Վուրլաի և Ֆօչայի մէջ ժանտախտի մէկական դէպք։

ԿԸ ՏԵՂԵԿԱՑՆԵՆ թէ Պալըքէսիրի և Իզմիրի միջեւ հեռագրական հաղորդակցութիւնները իզուած են, ան-չուշտ վերջին փոթորիկին պատճառուած Իզմիրի և Պերկամոի հաղորդակցութիւնները սկսած են չարունակուիլ չարաթէ մը իվեր լրզումէ մը վերջ։

ՎԵՐՋԻՆ անձրեւները նպաստաւոր եղած են և այս տարուան ձմեռուան հունձքը բաւական առատ պիտի ըլլայ, սակայն կը յուսանք որ Իզմիրի ժողովուրդն ալ պիտի օգտուի։

ԹԱՑ ՆԱՄԱԿ

Ա՜ Պ. Շէրվանզատէ

Յարգարժան վարպետ,

Գատախազնելով Ձեր 17 թուակիր տեղական հայ մամուլի միջոցաւ Մուսթեան ուղղուած շնորհակալագրին, կ'ուզանք յայտնել թէ Հայ գրականութեան և Արուեստին հանդէպ մեր գիտակից պարտքն էր ղոր կանացինք կատարել։

Այս առթիւ բարեբաստիկ պատեհութիւնն ունենալով այդ պանծալի գրականութեան գոհարներէն մեզի անծանօթները մօտէն ճանչնալու և գ'ահատելու, կը յայտնենք նաև թէ մեր յարգանքն ու հիացումը, դէպի անոր վաստակաւորները, բազմապատկուած են։

Մաղթելով որ չուտով հասնի այն երջանիկ օրը ուր Հայ ժողովուրդը իր ստուար մեծամասնութեամբը գիտակից ըլլայ իր գոյութեան հիմնաքարերը եղող այդ քացարձակ ու անժխտելի արժէքներու և կարենայ ըստ արժանւոյն գնահատել զանոնք, անպակաս մնալ և կուգանք յայտնել մեր ջերմ հիացման հաւատիքը։

Ի դիմաց «Զարթօնք» Լարն. Միութ.
ՎԱՐԶՈՒԹԻՒՆ

ԹԱՏԵՐԱՆՈՒԱԳԱՇԱՆԴԷՍ

Առաջիկայ չարաթ պիշեր, Գիտեզներքի Ըլեան թատերասրահին մէջ, Մեծանուն վարպետ Գ. Շիրվանզատէի հովանաւորութեամբ և յայտնի թէնոր Գ. Ս. Աստուրեանի սիրայօժար մասնակցութեամբ թատերանուագահանդէս մը պիտի սարքուի։ Գ. վ. Շահինեանի խումբը կը ներկայացնէ ԽՂՃԻ ԽԱՑԹ արամ 1 արար և Շիրվանզատէի Շուքլաֆնը գոմիք 1 արար։

Գիները՝ ժողովրդական։

ՀՐԱՒԷՐ

Հայ կարմիր Խաչի վարչութիւնը կը հրաւիրէ Իզմիրի Գօրտէլիօի և կէօզթէփէի բոլոր անդամուհիներն քանի արկելու նոր դիւանի ընտրութիւնը ժողովը տեղի պիտի ունենայ յառաջիկայ կիրակի Նոյ. 23ին (կ. ե.) Հրեական եկեղեցւոյ սրահին մէջ։

Ընտրութիւնը պիտի կատարուի Տեղապահ Հօր նախագահութեամբ։

Ի դիմաց Կ. Խաչի
Ատենապետուհի Ս. Տ. ԲԱՐԹՈՂ
Ատենադպրուհի Թ. ՋԱՔՐԵԱՆ

ԾԱԹՈՒԹ

Ո՛վ որ սիրահար է նռաւոփ, թող մօտաւորէ գնել Ամերիկեան կռամաֆոնի մեքենայ մը 30 բլոքանոթով, որոնց մէջ կան կոմիտաս վրդ.ի և Շահ-Մուրատեանի հայերէն 20 երգերը ինչպէս նաև ամերիկահռչակ Լերոպացի երգիչ և երգչուհիներու Իտալերէն և Ֆրանսերէն երգերը, նոյնպէս՝ Օքարինօ Սէզներ, Օրքեսթրաի զանազան մարչ և վալս եր։ Գինը՝ խիստ դիւրամատչելի։ Գնել փափաքողները թող բարեհաճին դիմել Առաջնորդարանի կից «Զարթօնք» կըրատան՝ Երուանդ Բժիշկեանի։

Տօքտ Ս. ԳԱԼԹԱՔՃԵԱՆ

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԷ ՎԿԱՅՈՒԱԾ ՍԻ ԲԱՐԻԶ ԿԱՑԱՐՍԱԼԱԴՈՒԹԱՆ

Մանկաբարձ, կնախտաբոյժ, եւ ներքին հիւանդութեանց մասնագէտ։

Ամէնուտարած և վերջին դրութեամբ դարմանում հիւանդ կ'ընդունի ամէն օր իր բնակարանը. Հայոց թաղ Բրէնթան սրճարանին դիմացի փողոց թիւ 4։ Իսկ կէսօրէն վերջ ժամը 2—5 Զարեհ Շնորհաւորի և Թապախանէ Անատօլուի դեղարաններըն։

Աղքատաց՝ ձրի, չորեքշաբթի և Շաբաթ օրերը. կ. վ. 2—5 յիշեալ դեղարաններու մէջ

ՎԵՐՋԻՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

20 Նոյեմբեր 1919

Մ. ՎԷՆԻԶԷԼՈՍ ՀԱՅՈՑ ՒՆՊԱՍՏ

Պօլիս Հելլէն բարձր քաղաքականութեան հասած լուռագիր մը կ'տեղեկացնէ թէ Մ. Վէնիզէլոս՝ Համաժողովի Ամերիկեան ներկայացուցիչ Մ. Բոլքի հետ տեսակցութիւն մը ունեցած պահուն՝ չերմասէս արտայայտած է Ամերիկայի Հայաստանի յանձնառութիւն ստանձնելու անհրաժեշտութեան վրայ։

ԹՈՒՐՔԻՈՑ ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ

Մայրաքաղաքի թուրք թերթերն Լօյտ Ճօրճի ճառի մասին Թուրքիոյ վերաբերեալ, բաւական վիճաբանութիւն մը բացած են։

Մ. ԳԼԷՄԱՆՍՕ ԵՒ ՀԱՅԵՐԸ

Մ. Գլէմանսօ հաչտութեան գերագոյն ժողովին առջև յայտարարած է թէ՝ Հայոց մարտիրոսագրութիւն դեռ կ'չարունակուի և աւելցուցած է որ եթէ ուրիշ պետութիւններ Հայաստանի բաղդով չուզեն զբաղիլ, Ֆրանսա կարելին ի գործ պիտի դնէ կիլիկիոյ մէջ Հայոց կեանքի ապահովութեան համար։

ՌՕՔՖԷԼԸՐ ԵՒ ՀԱՅ ՈՐԲԵՐԸ

Միլիոնատէր Ամերիկացի Մր. Ռոքֆէլըր Հայ որբերու համար 150 հազար անգլ. ոսկի նուիրած է։

ԱՄԵՐԻԿԱ ՀԱՅՈՒԹԻՒՆԸ

Ուաշինկթընէ կ'ծանուցանեն որ Կեռմակին ընդունելութիւն մը եղած է Ուաշինկթընի հայ գաղութին կողմէ՝ հայ պատուիրակութեան։

Գաւառ իրակութիւնը ապա ընդունուած է ներակոյտի արտաքին գործոց յանձնաժողովին կողմէ, որու ներկայացուցած է այն պատճառները որոյ վրայ յենլով կ'փափաքին Մ.—Նահանգաց միջամտութիւնն Հայաստանի համար։

ՊԱՏԵՐԱԶՄ. ԽՈՐՀՈՒՐԴ

Իտալիոյ թագաւորը Ֆիումէի խնդրոյն համար տեսակցութիւն ունեցած է Մ. Նիթիի հետ, այդ խորհրդակցութեան ներկայ գտնուած են իտալացի քանի մը զօրավարներ։

ՆԻԹԻ ԵՒ ԾՈՎ. ՆԱԽԱՐԱՐԸ

Այս խորհրդէն յետոյ Մ. Նիթի տեսակցած է ծովային նախարարին հետ և պատերազմական խորհուրդ մը կազմած է անմիջապէս վերջ։

ԱՄԵՐ. ԾԵՐԱԿՈՑՏԸ ԵՒ ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆԸ

Մ.—Նահանգաց ներակոյտը հաչտութեան դաշնագրին վիճաբանութիւնները կ'չարունակէ։ Քանի մը վերապահումներով կուզէ ընդունիլ Ազգերուդաշնակցութեան ինչ ինչ պայմանները։

Ամերիկան ներակոյտը կ'փափաքի պատերազմի կամ պաշարման վտանգի մը ենթարկուելու պահուն՝ ազատ ըլլալ զօրահանութեան և ռազմամթերքի պաշտպանութիւններ տեսնելու և նմանապէս պատերազմի մը պահուն, այդ պատերազմին չմասնակցող աէրութեանց հպատակներուն հետ առևտրական յարաբերութիւններ ունենալու։

ՎԱԼՏԷՔ ՐՈՒՍՕ. ԱՐԿԱԾԸ

Զօր. Կուրօն պէյրութէ փոխադրող «Վալտէք Րուսօ» մարտանաւին ծխնելոյղներէն մին պայթելով 3 մեռեալ և շատ մը վիրաւորներ ունեցած է։

ՔԱՐԻԿՂԻ ՀՈԳԵՆԱՒՈՆԵՐԸ

Բարձրագոյն Խորհուրդը որոշած իր վերջին գումարման մէջ Ամերիկայի կողմէ պահանջուած Գերման քարիւղի չոգենաւերու խնդիրը լուծել։

ԱՆԳԼԻՈՑ ԵՒ ՖՐԱՆՍԱՑԻ ՇԱՀԵՐԸ

«Թան» կ'հաստատէ անգամ մըն ալ Անգլիոյ և Ֆրանսայի միջև համաձայնութեան մը գոյութիւնն։ կ'աւելցնէ որ այդ երկու տէրութիւնները պաշտպրին կիրառման համար, պիտի աջակցին Հնդկաստանի խնդրոյն լուծման և միևնոյն ժամանակ Թուրքիոյ խնդրոյն առկախ մնալն անյապաղ ըլլալով այդ տէրութեանց, պիտի խորհրդակցին անոնց վերջ մը տալու համար։

ՀԱՄԱԺՈՂՈՎԻՆ ՈՐՈՇՈՒՄԸ

Իզմիրի դէպքերն քննող յանձնաժողովին առած տեղեկագրին, համեմատ, Բարձրագոյն Խորհուրդը որոշած է որ հելլէն զրաւման բանակը Իզմիրի մէջ մնայ, առանց օսմ. կառավարութեան հետ չփում ունենալու։

ՀԱՄԱՁԱՅՆ. ՏԷՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ՈՐՈՇՈՒՄԸ

Համաձայնական Տէրութիւնները Փոքր-Ասիոյ դէպքերուն վերջ մը տալու և անդորրութիւն վերահաստատելու համար հարկ եղած միջոցներն ի գործ դնելու համար որոշում առած են։

ՀԵՐԱՁԱՊԱՏ

Հասած այնման ատենէ իվեր անհամբերութեամբ սպասուած՝ տեզերահռչակ **ԶԵՆԻԹ** *ժամացոյցները։*

ԿԸ ԾԱԽՈՒԻՆ՝

ՎԱՀԱՆ ԶՄԻՒՌՆԱԿԷՍԵԱՆԻ

վաճառատունը ի Զմիւռնիա Պէտէքճէ, թիւ 13 — 15։

Ընդհանուր ներկայացուցիչ իզմիրի, Գոնիայի, Պրուսայի, Ասանաի նահանգներուն եւ Արշիպելագոսի կղզիոց։

Կը ծախուին նաեւ ամեն տեսակ ժամագործներուն։

GLAXO FOOD

Կովու կաթ փոշիա, սքեռիլիզէ կատարեալ սնունդ ոյոց ծերերու հիւանդկախեներու ապաքինողներու

Ընդունուած մեծն Բրիտանիոյ հիւանդանոցներուն մէջ։

Ըանձնաւորաբար ընդունուած անգլիական բոլոր բժշկական մարմիններու կողմէ։

Ընդհանուր Մթերանոց.—

ՏՐՕԿԸՐԻ ՍԱՆԹՐԱԼ ՏՕՐԻԱՆ ԼԹՏ.

ՊՕՂՈՍ ԿԱԿԱԶԵԱՆ

ՆՇԱՆԱԳԻՐ (ԱՆՍԷՔՆ)

Ամէն տեսակ լվացարներով և էյներով

Նաեւ ապակիներու վրայ

վազածանօթ այս վարպետը տասրագրութենէ հասած քաղաքս գործի սկսած է, թէ ճաշակաւոր և թէ աժան գիներով գոհացնելու պատրաստ յաճախորդները։ Փափաքողք դիմեն Նուսուֆի բասաճ, պ. Մաթիկեանի տպարան ուր կը գտնուի։

ՏՊԱՒՈՐԱՆ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՎԱՏԱՀԱՏՈՒԹԻՒՆ

ՏՊԱՒՈՐԱՆԻՍ մէջ կը տպագրուին գրքեր, գրքոյկներ, տետրակներ, յայտարարութիւններ, հարսանեկան հրաւիրագիրներ, զեկուցատոմսեր ու ժահազդներ եւն.

ՏՊԱՒՈՐԱՆԻՍ մէջ կը տպուին նամակազլուխներ, պահարաններ, հաշուեցուցակներ, ընկալագրեր, վերջապէս վաճառատան մը վերաբերեալ ամեն տեսակ տպագրական գործեր։

ՏՊԱՒՈՐԱՆԻՍ մէջ կը տպուին տեղեկագիրներ, երեկոյներու նամակ-հրաւիրագրեր տոմսակներ եւ վերջապէս տպագրական արհեստին վերաբերեալ ամեն տեսակ գործեր։

Ամեն լեզուէ՝ ՀԱՅԵՐԷՆ, ՖՐԱՆՍԵՐԷՆ, ԱՆԳԼԻԵՐԷՆ, ՅՈՒՆԱՐԷՆ, ԹՈՒՐՔԵՐԷՆ

ՏԵՍԱԿՆԵՐՈՒ ՊԷՍՊԻՍՈՒԹԻՒՆ

ԱՄԵՆ ՏԵՍԱԿ ԴՈՑՆԵՐՈՎ

Մաքուր եւ խնամեալ գործ օրուան գիներու վրայ

Տպարանս բաց է առաւօտէ մինչեւ կէս գիշեր հանդրեւներու համար

ՎՃԱՐՄՈՒՆՔ ԿԱՆԽԻԿ

ԳՐԱՁԱՐԵՐԱԿԱՆ

Պ.

Պատիւ ունինք ձեզ ծանուցանելու թէ, մենք գործակալ կարգուած ենք տեղւոյս հրատարակին վրայ՝

ինքնաշարժ կառքերու ընդհ. ընկերութեան, իր հրամանին տակ գործելով և ի վճակի ենք կատարել մեզի ուղղուած ամէն յանձնարարութիւնք՝ փոխադրող – կառքերու, ամէն կարգի ինքնաշարժերու, մակոյկներու, երկրագործական մեքենաներու եւն.։

Լիայոյս ըլլալով որ, մեզ պիտի պատուէք ձեր յանձնարարութիւններով, հաճեցէք ընդունիլ մեր յարգանաց հաւաստիին։

ՈՐԴԻՔ ԶԱՆԱՐՏԻ ԼԱՆՑԻ

ԱՌԺԱՄԵԱՑ ՀԱՍՑԷ՝

Լօֆալ Հօնիչեր, Մարիթիմա Իթալիանա գրասենեակները։

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կրակի դէմ.—

NATIONAL UNION SOCIETY LTD. LONDON

CENTRAL INSURANCE CO. LTD. LONDON

Ծովային.—

PHŒNIX ASSURANCE COMPANY LTD. LIVERPOOL

Դիմել մանրամասնութեանց համար.

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԳՈՐԾԱԿԱԼՆԵՐ

Լ.ԵՒ Լ. ՎԱՐՊԵՏԵԱՆ

ԹԷՈՏՈՐՈՍ ԲԱԼԽՆՈՒՏԻՍ

ՋՐԱՐՈՒԺԱԿԱՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԻՒՆ

ԵՒ ԲԱՂՆԻՔՆԵՐ

Ջրաբուժութիւնը մորթը կը մաքրէ, արտաշնչութիւնը կը դիւրացնէ արեան չրջանը կը փութացնէ և մարմնոյն անդամալոյծ մասերուն ոյժ և առողջութիւն կը պարգեւէ։

Լոգանք ծծմբային
» պարէզ } *բուժութիւնմի համ.*

տաք ու պաղատուչը կիներու և այրերու համար առողջութիւն է։

Բէչիրիէ ճտտէսի նոր փառաւոր դէմ պընտըք փողոց թիւ 18-32։

Հազար ֆրանք տուժելու պատրաստ է, եթէ հաստատել յաջողին թէ վնասակար է առողջութեան համար տուչը։

ՕՆՆԻԿ Կ. ԹԱՊԷՈՒԱՆ

Մանուֆէթ, Ռոսսոյիէ

ՅԱՆՁՆ Կ'ԱՌՆԷ

Ա.— Անգլօ—Սաքսոն դրութեամբ վեց ամսուան մէջ ուսուցանել ֆրանսերէն խօսակցութիւն։

Բ.— երեք ամսուան մէջ Ֆրանսերէն առևտրական թղթակցութիւն։

Կը խմբագրէ հայերէն և ֆրանսերէն նամակներ և խնդրագրեր։

Կը կատարէ գրաւոր փոխադարձ հարազատ թարգմանութիւններ հայ. ֆրանս. և Քրք. լեզուներով։

Հասցէ, Այա Եօրկի Քաղ, Տիլպէր փողոց Քիւ 18։

ԳՆԵԼ ԱՃԱՊԱՐՏԵՑԷՔ

ՄՕՐԿԷՆՔԱՈՒ ԼՔՓՍԻՈՒՄ

Օննիկ Թապէուեան (31)

Անկլօ - Սաքսոն

ԿՐԹԱԿԱՆ ԴՐՈՒԹԻՒՆԸ ԵՒ ՄԵՆՔ

Իսկ ֆրանսական նկրկայ յաղթական բանակին «Մարմնամարզական կրթութեան կանոնագիրը» ին մէջ հետեւեալ դրուատալից գնահատականները նուիրուած են խաղին,

«Բարոյական արդիւնքի տեսակետով, խաղերը պէտք է նկատուին իբր պատուական միջոց մը ազգային դաստիարակութեան։ Մարդս անոնցմով ոչ միայն հեռու պիտի պահուի աղտոտալի ժամանց և զուարճութիւններէ, այլ պիտի ամրանայ անոր բարոյական ոգին. մեր կամքը պիտի մարզուի, ու մեր մէջ պիտի յաւերժանայ հանակ հուր և խինդ սոյն ազգային ոգին, որ մեր բնորոշող կազմը եղած է պատմութեան լաւագոյն չրջաններուն։»

Եւ արդարև, խաղի և սթրթիներու ընթացքին, մեր բարոյական ու իմացական կարողութեանց տեսակ մը մարզերուն մէջ կը զարթնուն ու կ'աճին մեր առնական բոլոր ժառանգականութեան ձիրքերն ու բարեմասնութիւնները, և մեր ջիղերուն և մկաններուն հետ համաժամանակ կ'ստանան արագ և ուժգին զարգացում։

Այսպէս, ինչ ինչ խաղերու չնորհիւ անհատին մէջ կը զօրանայ կամքը, յանդգնութիւնը, յարատեւութիւնը, անձնավստահութիւնը։ կան խաղեր որ կը հրահրեն արիական հերոսական բնազդները։

Հաւաքական խաղերու, արշաւներու, մարզանքներու միայն տրուած է մարդկային հոգիներուն մէջ ապահովաբար սերմանել համերաշխութեան, համագործակցութեան փոխադարձ վստահութեան, ազնուօրէն հրամայելու և առանց ստրկութեան հնազանդելու այն ընկերային մեծ ուսնկութիւնները՝ որ կը յատկանշեն անկլօ - սաքսօն ցեղերը, և որոնց չբգոյութենէն այնքան ողբալիօրէն տուժած է հայ տարաբաղդ ցեղը։

Իսկ իմացական կարողութիւններէն դիտելու, դատելու, երևակայելու, մակաբերելու և արագօրէն վճռելու ձիրքերը, ոչ նուազ կորովի եղանակ մը կը մարզուին մատաղ սերնդին մէջ բացօդեայ խաղերու օրհնեալ ժամերուն մէջ։

Ապագայ Հայաստանի մէջ թէ որ հիւանդանոցներ, անկլեանացներ, բանտեր տեսնել չենք փափաքիր անկեղծօրէն, պարտաւոր ենք, բանալ զբօսավայրեր, խաղի հրապարակներ ուր հայ բոլոր տարիքները պիտի գան կազդուրիլ և վիրակնդանանալ, կորովի կերպով յանձնուելու համար սլտեղծագործ աշխատանքին մինչև խոր ծերութիւն։

ԿԱԶՄԵՆՔ ՄԵՐ ԼՈՑՍԻ ԲԱՆԱԿԸ

Հայաստանը կրնա՞յ Ախոյ Զուլյաերիան ըլլալ, այդ վճռել, այդ հրատապ հարցին հաստատական կամ ժխտական պատասխան մը տալ կախուժ ունի, ինչպէս նախապէս ալ ըսի, այն անկեղծ ու յարատև փութաջանութենէն զոր մենք վերապրող Հայերս պիտի ցոյց տանք. այսօրուընէ իսկ կապմելու, մանկավարժ հոգեբան մանկապարտիզպանուհիներու, և երկու սեռէ ուսուցիչներու լաւ ուսած, լաւ մարզուած լոյսի բանակը։

Ազգովին համոզուեցու ենք թէ մեր անձին, մեր ընտանիքին ու մեր ցեղին ապագայ բարօրութիւնն ու երջանկութիւնը 100 ին 5 կամ 10 հաւանականութեամբ միայն կրնան կախուած ունենալ մեր տրհետասւորական կամ առևտրական ձեռնարկներէն։

Իզմիրի մէջ մէկէ աւելի կրնան հաշուուիլ մեծահարուստ ընտանիքներ, որ օրուան մը համար իսկ չեն կրցած երջանկութիւնը հիւրասիրել իրենց ոսկեձեղուն յարկերուն տակ, անոր համար որ այդ ընտանիքներու անդամները իրենց մանկութեան և պատանութեան ընթացքին զուրկ մնացած են հիմնական կրթութենէ և ազգային կամ ընկերական առողջ դաստիարակութենէ։

Նոյն իսկ կան ընտանիքներ որոնց հարստութիւնը փոխանակ օրհնութիւն մը ըլլալու, անէծքը դարձած է անխնամ մեծցած զաւակաց, դիւրացնելով անոնց առջև չուայտութեան ու անառակութեան ճամբան։

Տարիներու ամենէն խմաստուն գործունէութեամբ դիզուած հայկական հսկայ հարստութիւններ տասնեակ մը տարիներու մէջ ձիւնի նման հալած են գինովութեան, բաղդախաղի, զեղխութեան յաւէտ անյիշեալ կեդրոններու մէջ, կամ այլասերումի իբր հետեւանք կնքուած ոչ փափաքելի ամուսնութիւններ ու բերմամբ անցած օտարներու ձեռքը։

(Շար. առ.)

ՁԵՐ *ծանուցումներուն համար, դիմեցէք Ազդի Ընդհ. Գործակատարութեան, Գօշիս կաշաթա, Մոմճեանի, Հասան Փաշա խան, թիւ 18։*